

Innspill fra Handel og Kontor til KLD og NFD

Tjenestesektoren er den suverent største sysselsetteren i Norge. Varehandelen i Norge alene sysselsetter 390.000 mennesker og står for en enorm andel av verdens utslipp, fra produksjon og til forbruker. Varehandelens og tjenestesektorens rolle i det grønne skiftet er derfor helt avgjørende om vi skal lykkes. Forbruket må tas ned, og produksjon og transport av varer må bli langt mer miljøvennlig.

Varehandelen står i, og vil fortsatt stå i, store endringer i årene som kommer. Kunnskap og kompetanse om sirkulærøkonomi og bærekraft er helt essensielt for å få til nødvendige endringer.

Kunnskap og kompetanse

- Jevnt over er norske arbeidstakere godt utdannet og vi har et organisert arbeidsliv. Men mange har behov for å formalisere kompetansen sin. I tillegg er det nødvendig med etter- og videreutdanning for å bli rustet til morgendagens arbeidsliv, spesielt i handels- og tjenestenæringen.
- Det trengs flere kompetanseløft gjennom trepartssamarbeidet. Det offentlige må finansiere, og i samarbeid med partene, tilrettelegge for korte og lengre utdanningsløp, og det trengs flere bransjeprogram for disse næringene.

Partenes rolle i bærekraftarbeidet

- Partene må ha en sentral rolle i utvikling av arbeidsplassene framover. HK har fått på plass tariffavtaletekster om samarbeid om bærekraft på arbeidsplassene i flere av våre avtaler.
- Tradisjonelt lages bærekraftstrategier på sentralt nivå i virksomhetene, uten at de tillitsvalgte har vært involvert eller part i arbeidet. Noen virksomheter har kommet langt på sentralt nivå, men uten at det er forankret hos partene lokalt i virksomhetene. Dette betyr at hverken ansatte eller de lokale virksomhetene har et forhold til bærekraftstrategien, som igjen kan ha konsekvenser for bærekraftarbeidet lokalt.

Opplæring og digitale verktøy

- Vi ser at det er betydelig behov for opplæring både på arbeidsgiver- og arbeidstakersiden
- Det trengs en utvikling av digitale hjelpemidler og standarder i rapporteringssystemer som partene i den enkelte bedrift kan benytte som verktøy i dette samarbeidet.

Krav til virksomheter og leverandører

- Varehandelen er en nøkkelnæring, store grep kan tas dersom virksomhetene setter krav til sine leverandører. Også stat og kommune må bruke innkjøpsmakten sin til å etterspørre sirkulære varer og tjenester.
- I dag lønner det seg å kjøpe mange varer med kort levetid. Det må bli dyrere å kjøpe nytt, og mer lønnsomt å handle brukt. Klesbutikkene må for eksempel betale moms når de gir vekk varer de ikke får solgt til en gjenbruksbutikk, mens det er gratis å kaste plaggene.

Reguleringer og incentiver

- Jevnt over ønsker de enkelte bransjene strengere reguleringer og flere incentiver for å sikre at konkurransen mellom virksomhetene ikke skjer på bekostning av å utvikle grønne og/eller sirkulære varer og tjenester, for eksempel gjennom:
 - o Økte forbrukerrettigheter, som krav til 5-årsgaranti på produkter.
 - o Myndighetene må sette krav slik at varehandelen påvirker leverandørleddet, i første rekke ved å ta imot returvarer slik at det blir bedre systemer for gjenbruk
 - o En økt andel av omsetningen må bestå av miljømerkede produkter
 - o Flere incentivordninger som gir virksomhetene fordeler ved utvikling av grønne og/eller sirkulære varer og tjenester.

- Det må tilrettelegges mye bedre til rette for leieordninger og brukthandel, for eksempel gjennom skatteregimet.

- Momsregelverket må støtte opp om sirkularitet, dette er en skatt som monner.